

AUGLÝSING

um

samning milli Íslands og Noregs um lausn deilumála með friðsamlegum hætti,
gerður á Þingvöllum þann 27. júní 1930.

SAMNINGUR

milli Íslands og Noregs um lausn deilumála með friðsamlegum hætti.

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur og hans hátign konungur Noregs, sem óska eindregið að styðja viðleitnir að jafna á friðsamlegan hátt milliríkjadeilum, hafa, með það fyrir augum, komið sér saman um að gera samning um friðsamlega lausn deilumála, og hafa útnefnt sem fulltrúa sína til þess að gera slíkan samning:

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur forsætisráðherra Íslands **Tryggva Þórhallsson**,

og Hans hátign konungur Noregs hermaðaráðherra **Torgeir Anderssen-Rysst**.

sem hafa orðið ásáttir um eftirfylgjandi ákvæði:

1. grein.

Réttardeilum sem kunna að risa milli Íslands og Noregs, sem hægt er að heimfæra undir einhverja þá tegund, sem nefndar eru í 36. grein 2. málsgrein í reglugjörð fasta alþjóðadómstólsins, skal, svo framarlega sem ekki hefur tekizt að jafna deilurnar milli stjórnarfulltrúa ríkjanna vísað til úrlausnar fyrnefnds dómstóls í samræmi við ákvæði reglugjörðarinnar. Deilur, sem eru þess

AVTALE

millom Norig og Island um fredeleg löysing av tvistemål.

Hans Majestet Norigs Konge og Hans Majestet Kongen av Island og Danmark, som ynskjer å fremja arbeidet for å få avgjort millomfolkelege tvistemål på fredeleg måte, hev vorte samde um til dette fyremålet å gjera ei avtale um fredeleg löysing av tvistemål, som kjem upp millom Norig og Island, og hev nemnt upp til fullmektigane sine til å gjera ei slik avtale:

Hans Majestet Norigs Konge: Riksråd Herr **Torgeir Anderssen-Rysst**,

Hans Majestet Kongen av Island og Danmark: Islands Statsminister Herr **Tryggvi Thorhallsson**,

som hev vorte samde um desse fyresegnene:

1ste artikkel.

Kjem det upp rettstvistemål millom Norig og Island, og tvistemáli höyrer til dei, som er nemnde i artikkel 36, andre stykkjet, i vedteknene for den faste domstolen for millomfolkeleg rettingang, og dei so ikkje vert löyste på diplomatisk veg, skal dei havast inn for denne domstolen til avgjering i samhöve med fyresegnene i vedtektene for domstolen.

efnis, að um þær gilda sérstök ákvæði milli þessara tveggja landa um dóms- eða gjörðardómsmeðferð, skulu sæta þeirri meðferð, sem þau hin sömu ákvæði mæla fyrir um.

Ágreiningar um skilning á samningi þessum skulu úrskurðaðir af fasta alþjóðadómstólum.

2. grein.

Samningsaðilarnir skuldbinda sig til að bera undir gjörðardóm samkvæmt eftirfarandi ákvæðum allar aðrar deilur en þær, sem nefndar eru í 1. grein. Áður en gjörðardómsmeðferð hefst, munu aðilarnir leitast við að vísa málinu til rannsóknar og sáttameðferðar fyrir sérstakri þartil útnefndri sáttanefnd eða sáttasemjara.

Nú líða 6 mánuðir frá því er annar aðilinn stakk upp á rannsóknar- og sáttameðferð, og ekki hefur náðst samkomulag um að vísa deilunni til slíkrar meðferðar, þá getur hvor aðilinn um sig farið fram á að láta gjörðardóm skera úr deilunni.

Aðilarnir eru ásáttir um, að deilur þær sem þessi grein fjallar um skulu leystar á grundvelli réttlætis og sanngirni.

3. grein.

Sé ekki öðruvísi ákveðið með samningi, skal gjörðardómur sá er fer með deilumál samkvæmt 2. grein þessa samnings, útnefndur í samræmi við ákvæði IV. þáttar II. kapitula Haagsamþykktarinnar frá 18. október 1907 um jöfnun deilumála milli ríkja með friðsamlegum hætti.

4. grein.

Að svo miklu leyti, sem aðilarnir taka ekki aðra ákvörðun um gjörðardóms-

6
10. marz
Tvistemál, som går inn under serlege avtalor millom dei tvo landi um doms- eller skilsdomsfyrehaving, vert avgjorde etter fyresegnene i desse avtalone.

Den faste domstolen for millomfolkeleg rettargang avgjer meiningsskilnad um korleis denne avtale skal tolkast.

2dre artikkel.

Traktatpartane bind seg til å leggja tvistemål, som ikkje er umhandla i 1ste artikkel, under skilsdom i samhöve med fyresegnene nedanfor. Fyrr ei sak vert lagd under skilsdom, vil partane sjå å få henne inn for ei granskings- og forliknemnd eller ein forliksmann, som er serskilt vald til å granska saki og få forlik i stand.

So framt ikkje partane innan 6 månader etter ein av dei gjorde framlegg um granskings- og forliksfyrehaving vert samstellte um å visa tvistemålet til slik fyrehaving, kann kvar part krevja skilsdom.

Partane er samde um, at dei tvistemål, som går inn under denne artikkelen, skal löysast etter grunnsetningane for rett og skil.

3dje artikkel.

Um ikkje partane gjer onnor avtale, skal skilsdomstolen, som skal ha fyre seg tvistemål etter andre artikkelen i denne avtale, verta ihopsett i samhöve med fyresegnene i bolc IV, kapitel II i Haag-avtala frá 18. oktober 1907 um fredeleg löysing av millomfolkelege tvistemål.

4de artikkel.

So langt partane ikkje tek onnor avgjerd um skilsdomsfyrehavingi, skal

6 meðferð, skulu ákvæðin í IV. þætti III. kapitula Haagsamþykktarinnar frá 18. október 1907 um jöfnun deilumála milli ríkja með friðsamlegum hætti koma til framkvæmda, án tillits til þess, hvort samþykkt þessi er gildandi fyrir aðilana.

Verði slíkt gjörðardómssamkomulag, sem um ræðir í nefndri Haagsamþykkt ekki undirritað áður en 6 mánuðir eru liðnir frá því annar aðilinn bar upp við hinn til mæli um að deiluatridinu skyldi vísa til gjörðardóms, skal gjörðardómssamkomulagið, samkvæmt ósk annars aðilans, gert á þann hátt, er mælt er fyrir um í 53. og 54. grein nefndrar Haagsamþykktar.

Í þeim tilfellum, að í samningi þessum er vísað til ákvæða Haagsamþykktarinnar, skal ákvæða þessara gætt milli aðilanna, einnig þótt annar eða báðir aðilarnir hafi sagt upp samþykktinni.

5. grein.

Að ósk annars aðilans skal gjörðardómurinn mæla fyrir um þær bráðabirgðaráðstafanir, sem ber að gera til þess að vernda réttarstöðu þessa sama aðila, svo framarlega sem hægt er að gera þessar ráðstafanir með framkvæmdarathöfnum.

6. grein.

Sé ástæða til þess talin skal í dómsorði tekið fram, hvernig dómnum skuli fullnægt, einkanlega að því er snertir þá fresti sem gæta ber.

7. grein.

Að því er snertir málefni, sem samkvæmt löggjöf þess lands, sem krafan er á hendur gerð, eiga að sæta úrlausn dómstóls, hérmeð einnig talinn umboðsstjórnar-dómur, getur hlutaðeigandi

fyresegnene i bolk IV, kapitel III i Haag-avtala frá 18. oktober 1907 um fredelig löysing av millomfolkelege tvistemål nyttast, utan skil um den nemnde avtale gjeld millom partene.

Er ikkje ei slik skilsdomsavtale, som er umhandla i den nemnde Haag-avtala, underskrivi innan 6 månader etter den eine parten andsynes den andre kravde skilsdom, kann kvar av partane krevja at skilsdomsavtala vert fastsett etter reglane i artikkelane 53 og 54 i Haag-avtala.

I dei høvi, der denne avtala her viser til fyresegnene i Haag-avtala, skal desse fyresegnene nyttast millom partane jamvel um ein av partane eller bae hev sagt upp Haag-avtala.

5te artikel.

Når ein av partane krev det skal skilsdomstolen fastsetja høvelege fyrebilsåtgjerder til vern for rettsstoda til den parten, so langt dei kan takast på administrativ veg.

6te artikel.

Når det synes høve til det, skal skilsdomen segja fyre, korleis han skal setjast i verk, serleg når det gjeld dei tidfrestane, som ein skal halda sig efter.

7de artikel.

Når det gjeld spursmål, som etter lovene i det landet, det er reist eit krav imod, høyrer under ein domstol, her og styringsdomstol, kann vedkomande part ikkje krevja, at den framgangsmåten

aðili ekki krafizt, að aðferð sú, sem nefnd er í 1. eða 2. grein, verði viðhöfð, áður en endanleg dómsniðurstaða er fengin. Í slíku tilfelli skal málinu vísað til dóms eða gjörðardóms samkvæmt 1. eða 2. áðurnefndra greina í síðasta lagi ári eftir að málinu hafði verið ráðið þannig til lykta.

8. grein.

Ef að því er lýst yfir í uppkveðnum dómi eða gjörðardómi, að ákvörðun eða framkvæmd dóms eða annars yfirvalds annarshvors ríkisins fari að einhverju leyti eða öllu í bága við alþjóðarétt, og ef að stjórnلög þessa ríkis leyfa ekki að afmá að öllu eða einhverju leyti afleiðingarnar af slíkri ákvörðun, eða framkvæmd, þá eru aðilarnir ásáttir um, að í dómnum eða gjörðinni megi dæma þeim aðilanum, er misrétti hefir verið beittur, hæfilegar bætur á annan hátt.

9. grein.

Meðan að stendur á dóms- og gjörðardómsmeðferð skuldbinda samningsaðilarnir sig til þess að leiða hjá sér, svo sem frekast er unt, hverskonar ráðstöfun sem getur orðið til tálmunar fullnægju dómsins eða gjörðarinnar.

Aðilarnir skulu, að viðlögðum drengskap, hlýta dóms- eða gjörðardómsniðurstöðunni.

10. grein.

Deilur, sem kynnu að rísa milli aðilanna, snertandi skilning eða framkvæmd dómsins eða gjörðarinnar, skulu, sé ekki öðruvísi ákveðið, útkljáðir af þeim rétti, sem kvað upp dóminn eða gjörðina.

skal nyttast, som er nemnd i artikkel 1 eller 2, fyrr sakfyrehavingi for domstolen hev fört til ei endeleg avgjerd. I slike tilfelle skal tvistemålet visast til dom eller skilsdom i samhöve med artikkel 1 eller 2 seinast eit år etter domstolen hev avgjort saki som nemnt.

6

10. marz

8de artikkel.

Er det sagt i ein dom eller skilsdom, at ei avgjerd eller ei åtgjerd, som ein domstol eller ei onnor tenestemakt i den eine staten hev teke, er i strid med folkeretten, heilt ut eller i noko stykkje, og kann etter riksskipnaden i denne staten fylgjone av avgjerdi eller åtgjerdi ikkje takast burt, heilt ut eller i nokon mun, er partane samde um, at det kan fastsetjast i domen eller skilsdomen, at den parten, som vart ute for uretten, skal få eit hövelegt vederlag på annan måte.

9de artikkel.

Traktatpartane bind seg til, medan ei sak vert fyrehavd for domstol eller skilsdomstol, mest råd er å halda seg ifrå slike åtgjerder, som kann vera til hinder eller hefte, når domen eller skilsdomen skal setjast i verk.

Partane skal retta seg etter domen eller skilsdomen på tru og ære.

10de artikkel.

Kjem det upp meiningsskilnad millom partane um, korleis domen eller skilsdomen skal tolkast eller setjast i verk, skal den same retten, som hev sagt domen eller skilsdomen, avgjera slik meiningsskilnad, um ikkje anna er fastsett.

6

11. grein.

10. marz Samning þennan skal fullgilda, af hans hátign konungi Íslands og Danmerkur, að áskildu samþykki Alþingis Íslendinga, og af hans hátign konungi Noregs, að áskildu samþykki Stórbings Norðmanna.

12. grein.

Samningur þessi gengur í gildi þann dag er fullgildingarskjölin eru afhent, og kemur, að því er snertir Ísland og Noreg, við gildistöku sína, í stað gjörðardómssamningsins frá 8. okt. 1908. Samningurinn gildir í 20 ár frá gildistöku. Ef honum verður ekki sagt upp minnst tveimur árum fyrir lok þessa tímabils, gildir hann í önnur 20 ár, og skal framvegis álitast gildandi fyrir 20 ára tímabil, svo framarlega sem honum verður ekki sagt upp minnst 2 árum fyrir lok liðandi 20 ára tímabils.

Deilur, sem við lok gildistíma samningsins sæta dóms- eða gjörðardómsmeðferð samkvæmt þessum samningi, skulu útkljáðar á þann hátt er hann mælir fyrir um.

Þessu til staðfestu hafa fulltrúarnir undirskrifað samning þennan og sett við hann innsigli sín.

Gert í tveim eintöku á Þingvöllum

27. júní 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

(L. S.)

Fullgildingarskjölin voru afhent í Osló þann 6. febrúar 1932. Samkvæmt 12. grein samningsins gekk hann því í gildi á sama degi.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 10. marz 1932.

Tryggvi Þórhallsson.

11te artikkel.

Denne avtala vert ratifisera av Hans Majestet Norigs Konge med samtykkje frå det norske Stortinget, og av Hans Majestet Kongen av Island og Danmark med samtykkje frå det islandske Altinget. Ratifikasjonane vert bytte i Oslo.

12te artikkel.

Denne avtala tek til á gjelda den dagen ratifikasjonane vert bytte, og i hövet millom Norig og Island kjem ho då i staden for skilsdomsavtala frá 8. oktober 1908. Ho gjeld for ei tid på tjuge ár frá den dagen ho tok til á gjelda. Vert ho ikkje uppsagd seinast tvo ár fyrr denne tid er ute, skal ho gjelda for tjuge ár til og vert rekna for gjeldande for tidbolkar på tjuge ár, um ho ikkje vert uppsagd minst tvo ár fyrr den tjugeårsbolken er ute, som er næstfyre.

Når eit tvistemål vert fyrehavt for domstol eller skilsdomstol etter denne avtala på den tid ho held upp á gjelda, skal det vera fyre framleis etter fyresegnene i denne avtala til det er avgjort.

Til stadfesting hev fullmektigane skrive under denne avtala og sett sine segl for ho.

Uppsett i tvo eksemplar i Tingvellir.

27. juni 1930.

Torgeir Anderssen-Rysst.

(L. S.)